

w Biniewie
Gmin. pow. Ostrow Wlkp.

13/7/70

4/ Prokurator Powiatowy

w/ O s t r o w i e Wlkp.

Stosownie do pisma z dnia 8 maja 1970 r. Prez. 179/70/13 Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Biniewie przedkłada dane i informacje odnośnie hitlerowskich obozów pracy które znajdowały się na terenie gromady Biniew: Pierwszym obozem zorganizowanym przez hitlerowców był obóz żydowski w Grudzielcu Nowym tzw. "Judenarbeitslager". Zorganizowany pod koniec 1941 r. Obóz ten liczył około 150 - 200 Żydów. Mieścił się on w budynku szkolnym, obecnie szkoła ta nie jest czynna. Początkiem 1942 r. prawdopodobnie Żydów z tego obozu przewieziono do Grudzielca i zorganizowano obóz dla Żydów w Grudzielcu, w starym budynku b.majątku /obecnie RSP./ W miejsce Żydów do obozu w Grudzielcu Nowym przywieziono Polaków mężczyzn w ilości takiej samej jak było Żydów tj. 150-200 osób. Tak Żydzi jak i Polacy pracowali przy budowie drogi w Grudzielcu Nowym w kierunku wsi Bieganin. Obóz ten zlikwidowany został prawdopodobnie w końcu 1943 r. wzgl. początek 1944 r. Z opowiadań mieszkańców tej wsi wynika, że dość dużo zmarło w obozie Polaków. Zwłoki ich wyworfione były samochodem w niewiadomym kierunku /wieczorem/. Wyjaśnień i informacji o obozie w Grudzielcu Nowym może udzielić Tadeusz Kaczmarek z Raszkowa pow. Ostrow Wlkp. który był zatrudniony przy organizacji tego obozu.

Obóz żydowski w Grudzielcu tzw. "Judenarbeitslager" istniał jak już wyżej podano od chwili przewiezienia Żydów z Grudzielca Nowego tj. w początku 1942 r. Potwierdza to data zgonu jednego -/pierwszego/ Żyda z ~~z~~ rejestru zgonów tut. USC. że zmarł w dniu 5 stycznia 1942 r. w obozie Grudzielec. Więźniowie ci pracowali przy budowie drogi Sobótka - Grudzielec. W miesiącu marcu 1942 r. część więźniów żydowskich z obozu Grudzielec zostało przewiezionych do ~~na~~ podobozu w Sobótce, gdzie umieszczono w starym budynku mieszkalnym własność Antoniego Michalaka. Obóz w Grudzielcu i Sobótce zlikwidowano w roku 1943 z powodu wybuchu tyfusu a więźniów wywiezli w niewiadomym kierunku. Budynek w którym był obóz w Grudzielcu i Sobótce został zburzony i nie istnieje.

Obóz pracy w miejscowości Biniew zorganizowany został już 1941 r. podobnie jak w Grudzielcu Nowym. Najpierw byli Żydzi a potem Polacy. Pracowali oni w Biniewie przygotowując materiały do budowy dróg, jak: kucie kamieni, oraz ~~praca~~ przy załadunkach kamieni. Obóz ten liczył ponad 100 osób. Mieścił się w budynku mieszkalnym, obecnym właścicielem tego budynku jest Ob. Stanisław Matuszak z Biniewa. Obóz ten istniał do końca 1943 r. wzgl. do początku 1944 r.

O obozach w Grudzielcu i Biniewie dokładnych danych i wyjaśnień może udzielić mieszkający w Kępnie Antoni Damczyk, który w okresie tym jako "VD" miał pewien nadzór nad więźniami. W księdze zgonów pod aktem zgonu figuruje podpis Antoniego Damczyka jako zgłaszającego zgon więźnia, zmarłych wzgl. zamordowanych czy zamęczonych w obozie.

Jeden z więźniów żydowskich, będący w obozie w Grudzielcu został publicznie przez gestapo powieszony. Powieszenia dokonano na postawionej szubienicy na cmentarzu przy kościele parafialnym - kat. w Sobótce w godzinach południowych w dniu 17 lutego 1942 r. Był nim Żyd Fileman Jakob urodzony 30 czerwca 1911 r. w Łodzi, rodzice: Jozek Boruch i Ruchla z domu Zelmanowicz. Zdarzenie to zarejestrowane jest w księdze zgonów z roku 1942 w tut. USC. pod nr. aktu 9.